

ره‌خنه و دوگما

وهلام به سهلام عه‌بدوئلا

رزگار عومهر

rezgar70ca@yahoo.com

له پاش بلاوبونه‌وهی وهرگیزانیکی من بو نووسینیکی "دالای لاما" کاک سهلام عه‌بدوالله له سایتی "کوردستان پۆست" ره‌خنه‌یه‌کی بلاوکرده‌وه، که تیدا به پشت به‌ستن به کۆمه‌لناسیکی ئەلمانی "گۆلدنەر" و به تورهبونیکی زۆره‌وه، وه‌کو پاریزگاریکی زۆر دلسۆزی ئایده‌لوژی "شیوعیه‌ت" کۆمه‌لای بابته‌تی جیاوازی تیکه‌ل ده‌کا.

کاک سهلام پئی ی وایه ئەوهی نووسینی دالای لاما وهرگیز به دوازی فریاد په‌س ده‌گه‌ری، به‌پئی ی ئەم لیکدانه‌وه‌یه، کاتی من یه‌که‌م وهرگیزانی خۆم له سالی 1993 بو نووسینیکی "پاپلو نیرودا" بلاو کرده‌وه ئەوه منی کرد به سه‌رگه‌ردانیکی که به فریادپه‌سیکی شیوعی گه‌یشتم، دواتر که چه‌پکی له شیعه‌رکانی "محهمه‌د ماغوت" م وهرگیزا ئەوه منی کرد به که‌سیکی وجودی، دواتر که‌چاوپیکه‌وتنیکی ته‌واوی لیده‌ریکی ئیسلامی نزیکی له "قاعیده" م وهرگیزا به ناوی "سه‌رده‌می کوشتن برین" ئەوه منی کرد به سه‌رگه‌ردانیکی که به فریادپه‌سی قاعیده گه‌یشتم، کاتی نووسینیکیکی له‌سه‌ر کاره‌ساتی "کاترینا" م له ئەمریکا وهرگیزا ئەوا خوا ده‌زانی له دیدی کاک سهلام ده‌مه‌ چی؟!

کاک سهلام سه‌ره‌رای به‌هره‌مند بوونی له زانیکی زمانیکی گه‌وره‌ی زیندووی وه‌کو زمانی ئەلمانی، که‌چی تا ئیستاش پیم سه‌یره بزوتنه‌وه‌ی "ناتوندوتیژی" تیکه‌ل ده‌کا به ئاینی بودایی، وه‌کو دریزکراویکی ئەم ئاینه‌ ده‌بیینی. جا پئی ی وایه به باس کردنی خورافه‌ته‌کانی ئاینی بودایی، ئەوه بزوتنه‌وه‌یه‌ش به‌تال ده‌بیته‌وه، یان به باس کردنی ئەوه‌ی مامۆستاکی "دالای لاما" له ته‌مه‌نی 14 سالی‌دا نازی بووه، ئەوه قوفل و خه‌تمه ئیتر قسه‌کانی جیگای ئیعتیبار نین. له کاتیکیدا ئەو مامۆستایه‌ش تا مرد نه‌ک ته‌نیا ناسنامه‌ی خۆی له‌لای دالای لاما باس نه‌کرد به‌لکو تا کتیبه‌کانی له‌سه‌ر تیبیت کرایه‌ فلیم له هۆلیودیش هه‌ر ئینکاری له‌و رابردوه‌ ده‌کرد. جارێ پیش هه‌موو شتیکی، ئەگه‌ر دالای لاما هه‌ر به‌و وه‌زعه‌ی ئیستای خۆیه‌وه، له ولاتیکی وه‌کو ئەمریکا بوایه، تیبیتی به‌شیکی داگیرکراو بوایه له ئەمریکا، کاک سهلام وهرگیزانی دالای لاما ی زۆر لا گرنه‌ نه‌ده‌بوو، ئەوه‌ی سه‌لام توپه‌ ده‌کا ئەوه‌یه که تیبیت ولاتیکی داگیرکراوه له‌لایه‌ن ولاتی چین و حیزبه‌ شیوعیه‌که‌ی دالای لاما ش تا بۆی ده‌کرێ ده‌یه‌وێ کۆتایی به‌م داگیرکردنه‌ بیئی، له ناره‌حه‌ت بوونی سه‌لام ئەوه‌ دیاره‌ که ئەمه‌ بووه به پروپاگه‌نده‌ی ئیمپریالیزمی رۆژئاوا دژ به‌م به‌هه‌شته‌ی حیزبی شیوعی چین له وێنده‌ری دروست کردووه، جا ماشالله له‌و به‌هه‌شته‌ی ئەوێ!

نووسینه‌که‌ی کاک سه‌لام زیاتر له نووسینی کاربه‌ده‌ستانی ته‌له‌فزیۆن و رادیۆ ئیزعاجه‌کانی یه‌کیته‌ی سو‌قیه‌تی جاران ده‌چی، که سنووری نیوان ره‌خنه‌و خیتاب، راستی و درۆ، له ده‌قیکی پر له‌ حوکم و یه‌قیندا وون بووه. ئەو پئی ی وایه تاقه‌ حه‌قیقه‌تی ره‌ها لای شیوعیه‌ته، په‌نا بردن بو هه‌ر خویندنه‌وه‌یه‌کی تر له دونیاو ئەو پیره‌وانه‌ی یارمه‌تیده‌ری گۆرانن له دونیا ئەوه‌ دژایه‌تی کردنی شیوعیه‌ته، براهه‌م شیوعیه‌ت ئەگه‌ر خۆی کریدیته‌ی هه‌بی، ئەوه به‌ قسه‌ی هه‌زازی وه‌کو دالای لاما ناشیرین نا‌کرێ، ئەگه‌ر کریدیته‌ی هه‌بی به‌ تاییه‌تی له‌لای هاو‌لاتیانی ئەو وولاتانه‌ی که خۆشیه‌کانی به‌هه‌شتی ژیا‌نیان له ژیر سایه‌ی ستالین و هاوشیوه‌کانی بی‌نی، ئەوا خۆیان ئەوه‌نده‌ی پیناچی ده‌یان‌ه‌ینه‌وه‌ سه‌ر حوکم.

هیچ لیده‌ریکی سیاسی له میژوودا نیه‌ به‌ لینینیشه‌وه‌ هه‌لگری هه‌ندێ خالی لاوازی ئەزمونه‌که‌ی نه‌بی، نه‌ک به‌ ویستی خۆیان به‌لکو زه‌مینه‌کانی ئەو ساته‌ی ئەزمونه‌که‌یان به‌ریا بوو ئەوانی کرده‌ هه‌لگری تاییه‌تمه‌ندی دیاریکراو.

قبولى تەواو، پەت كرنەوھى تەواو لەلای من رىژەيىيە، بۇ ھەر كەسايەتتەك لە ميژوودا تەنيا بەو بەندە كە يارمەتيدەرو ماتريالى كامە ئەزموون و پىرۆسە بوونە.دالای لاما خالى لاوازی زۆرە، بەلام ئەمپرو ئەم كەسايەتتەكى سياسيه خەلك گوى ليدەگرى، دوو خال گرنگە لە ئەزموونى ئەمپرويدا، يەكەم تا ئىستا لە دەمى نەھاتۆتە دەرەوھە كە بللى بزوتنەوھى ناتوندو تيژى تايبەتمەندىي ئاينى ھەيە، بۇ نموونە بانگەوازی خەلك بكا بۇ ئاين گۆرين .دووھمیان خۆى بە ليدەرى ئەم بزوتنەوھى نازانى و داوا لە خەلك دەكا "مەھاتما گاندى" ى لەگەل"مارتن لۇثر كينگ" بكەن بە نموونە بۇ خۆيان، پىرسىار ئەوھىە كاتى كەسانىكى وا پەيدا دەبن لە ميژوودا ،چۆن دەكرى بە سوودى مرۆفایەتى و بەرگرتن بە شەپەكانى ئىستاو ئايندە ھەول و ھەلویتەكانیان جیگیر بكەين ؟